

νομιζων ὅτι βεβαίως θ' ἀνεύρι-
σκον. Ἀλλ' ὄχι, οὐδέν, οὐδαμοῦ· οὐδέν
ἐν τῷ βίῳ μου τὸ σχετικὸν πρὸς ταῦτα.

Ἡ ἀνθρωπίνη κεφαλὴ γέμει ἀπειραρίθ-
μων ἀναμνήσεων, συσσωρευμένων ἀναμνή-
σεων, δίκην συμπελεγμένων νημάτων· ὑπάρ-
χουσι τοιαῦτα κατὰ μυριάδας συμπε-
πλεγμένα ἐν ζοφεραῖς γωνίαις, ὁπόθεν οὐ-
δέποτε θὰ ἐξέλθωσιν· ἀλλ' ἡ ἀνακινούσα
καὶ συστρέφουσα αὐτὰς μυστηριώδης χεὶρ
συλλαμβάνει ἐνίοτε τὰς στερεότερον ὄλων
ἀποκεκρυμμένας καὶ τὰς ἐξάγει πρὸς
στιγμὴν εἰς φῶς, ἐν τοῖς ἡρέμοις χρο-
νικοῖς διαστήμασιν ἅτινα προηγούνται ἢ
ἐπονται τῶν ὑπνῶν. Ὅ, τι ἀπηγγένην οὐ-
δέποτε βεβαίως θὰ τὸ ἐπανάιδω, ἢ δυνατὸν
καὶ νὰ ἐπαναληφθῇ τοῦτο, ἄλλην τινὰ
νύκτα, χωρὶς οὐδέν τι πλέον νὰ μάθω
περὶ τῆς γυναικός, καὶ τοῦ τόπου τῆς
ἐξορίας, διότι ἐν τῇ κεφαλῇ μου δὲν πε-
ριέχεται τι πλέον περὶ αὐτῶν· εἶνε τὸ τε-
λευταῖον ἀπόσπασμα νήματος τετμημέ-
νου καὶ λήγοντος ἐκεῖ ἔνθα καὶ τὸ ὄνει-
ρόν μου· ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ὑψίσταντο
ἐν ταῖς κεφαλαῖς ἄλλων, ἀπὸ πολλοῦ
ἐπανελθόντων εἰς τὴν κόνιν.

Ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν προγόνων μου
ναυτικοί, ὧν ὁ βίος κ' αἱ περιπέτειαι ἀ-
τελῶς μοι εἶνε γνωστά· καὶ ἴσως, ἄγνω-
στον ποῦ, ἐν τινι μικρῷ κοιμητηρίῳ ἀ-
ποικίας, ὑπάρχουσι γυναικὶ ὅσῃ, λείψα-
να τῆς νεανίδος μὲ τὸν πλατύν ψιθίνον
πῖλον καὶ τοὺς μαύρους βοστρύχους· ἢ
γοντεία εἰς ἣν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶχον ἐμ-
βάλλει ἓνα τῶν προγόνων τούτων ὑπῆρξε
τόσον ἰσχυρὰ, ὥστε ἐρριψεν ὑστάτην τινὰ
μυστηριώδη ἀνατύγιαν μέχρις ἐμοῦ· ἐκεί-
νην ἀνεπόδησα ἐπὶ μίαν ὁλὴν ἡμέραν...
καὶ μετὰ μελαγχολίας τόσον παραδόξου.

Κ'.

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΙΣΤΡΟΣ

Οἱ μεγάλοι τῆς Ἀμερικῆς ποταμοὶ κα-
τέχουσι βεβαίως ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς γῆς
διάστημα εὐρύτερον ἢ ὁ Ἰστρος ἀλλ' οὐδεὶς
ἕτερος περιόριζεν ὅσους αὐτὸς διαφύ-
ρους λαοὺς, οὔτε ἀντικατοπτρίζει εἰς τὸ
νῆμά του τοσαύτας πόλεις καὶ μνημεῖα,
οὔτε ἀναμνηστικὴν εἰς τὸν τοῦ ἐπιστή-
μονος νοῦν καὶ εἰς τὴν τοῦ ποιητοῦ φαν-
τασίαν τοσαύτας πράξεις ἱστορικές καὶ
ῥωμαντικές παραδόσεις.

Οὗτος εἶναι ὁ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μετο-
νομασθεὶς Δούναβις καὶ Δανούβιος, *Donau*
δὲ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ *Duna* ὑπὸ
τῶν Οὐγγρῶν, Σλάβων καὶ Τούρκων· ὁ
μετὰ τὸν Βόλγαν μέγιστος τῶν τῆς Εὐ-
ρώπης ποταμῶν, ὁ βασιλεὺς τῶν ποτα-
μῶν τῆς Εὐρώπης, ὃς ἔλεγεν αὐτὸν ὁ
Ναπολέων Α', ὄνομα τοῦ ὁποίου εἶναι
ἀληθῶς ἄξιος, ἀφότου μάλιστα διαπλέ-
ουσιν αὐτὸν τὰ ἀτμόπλοια, φέροντα εἰς
συγκοινωνίαν τὰ ποικίλα ἔθνη ὑπὸ τῶν
ὁποίων κατοικοῦνται ἀπέναντι αὐτοῦ
ὄχθαι.

Ὁ Ἰστρος διατρέχει ὄχι ὀλίγωτέρας τῶν
400 λευγῶν, μάλιστα 680, (479 γεωγραφικὰ
μίλια), ἐὰν ἀκολουθήσωμεν τὰς περιστρο-
φὰς τοῦ ρεῖθρου. Ρέων ἀπὸ δυσμῶν πρὸς
ἀνατολὰς, διέρχεται τὸ μέγιστον μέρος
τῆς Γερμανίας, τὸ ἀρχιδουκάτον τῆς Αὐ-
στρίας, τὴν Οὐγγαρίαν, τὴν Σερβίαν, τὴν

Δακίαν καὶ τὴν ἀπέναντι αὐτῆς Βουλ-
γαρίαν, καὶ οὕτω χύνεται εἰς τὸν Εὐξει-
νον. Καθ' ὅλον τοῦτον τὸν μέγαν ροῦν,
ὁ Ἰστρος διαδρέχει πόλεις περιωνύμους,
πεδιάδας ἱστορικές· μεγάλα ὀνόματα ἐν
τῇ ἱστορίᾳ ἀπαντῶμενα καθιστῶσιν αὐ-
τὸν περιφανή· ὁ Τραϊανός, Σέπτιμος Σε-
ουίρος, ὁ Μέγας Κάρολος, ὁ Ναπολέων,
ἐτύπωσαν ἐπὶ τῶν ὄχθων αὐτοῦ ἀνεξα-
λείπτως τὰ ἴχνη τῆς νικηφόρου πορείας
καὶ τῶν γιγαντείων αὐτῶν ἐπιχειρήσεων.
Τὰ ρωμαϊκὰ ἐρείπια ἀπαντῶνται πλησίον
τῶν τιμαριωτικῶν, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὡ-
ζονται ἐπὶ ἰσάμενοι πύργοι παλαιοὶ ἐτοι-
μότροποι, οἰκοδομαὶ γοτθικαὶ ἃς ἡμαῦ-
ρῶσεν ὁ χρόνος ὅπου δὲν κατηδάφησεν,
ἐκδικούμενος τὰς ἐξ αὐτῶν ἀφειρηγὰν
λαμβανούσας λεηλασίας, τὰς ἀρπαγὰς καὶ
ληστεύσεις, ὧν γέμει ὁ βάρβαρος με-
σαιών.

Ἡ δὲ πηγὴ τοῦ Ἰστροῦ εἶνε μετριοτά-
τη, ὡς ὄλων τῶν μεγάλων πραγμάτων αἱ
πηγαί. Κεῖται εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ
τοῦ Ρήνου, εἰς τὸ μέλαν Δάσος, (*Schwar-
zwald*) τοῦ μεγάλου Δουκάτου τῆς Βά-
δης, οὔτε μακρὰν ἀπὸ τῶν μεθορίων τῆς
Γαλλίας. Ἐκεῖθεν ἀναχωρεῖ ὀλίγος καὶ
εὐτελής, ἀλλὰ μετὰ βραχύν ροῦν, ἀδρυ-
νόμενος ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ συμβολῆς πολ-
λῶν ἄλλων ὀνύκων, πλατύνεται καὶ βαθύ-
νεται, καὶ κατέρχεται δρομαίως πρὸς τὴν
Βαυαρίαν, εἰς τὴν τῆς ὁσίας πόλιν Οὐλ-
μυν καθίσταται πλέον πλάγιος. Ἐκεῖθεν
μεγεθυνόμενος κατὰ πᾶσαν ὥραν, παρα-
σύρων ἐν τῇ κοίτῃ του καὶ ἄλλους ἑκα-
τὸν ποταμοὺς καὶ 36,000 ὀνύκων, καὶ ὅτε
μὲν περιπλανώμενος ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυ-
χεν, ὅτε δ' ἐκτεινόμενος εἰς πλάτος καὶ
λαμβάνων ὄψιν λίμνης, καταβαίνει, κα-
ταβαίνει ἁεὶποτε σεβασμώτερος. Πλησίον
τῆς Βιέννης, ἥδη ἔχει πλάτος 990 μετρῶν·
ἐπειτα στενοῦται βαθυνόμενος· εἰς τὸ
Πρεσβούργον, τὸ πλάτος του εἶνε 390 μέ-
τρων, εἰς τὴν Πέστην, 650· καὶ εἰς τὰς ἐκ-
βολὰς του θὰ ἐσχημαίξῃ πέλαγος ἀληθές,
ἂν δὲν ἐξετείνετο εἰς ἀχανές ἔλος. Ἐκεῖ
διαίρεται εἰς ἑπτὰ στόμια, ὧν τέσσαρα
τὰ κυριώδη· τὸ τοῦ Σουλινᾶ λεγόμενον
εἶναι μόνον πλάτων.

Σημειωτέον ὅτι καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ
χεὶρ ἐπεξέτελλε... τὴν φυσικὴν ρεῖθρον τοῦ
Ἰστροῦ διὰ τινος διώρυγος, ἢ ἐπεχει-
ρησε μὲν πρῶτος ὁ Μέγας Κάρολος, ἐπέ-
πρωτο δὲ νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὁ βασιλεὺς
τῆς Βαυαρίας Λοδοβίκος (πατὴρ τοῦ
πρῶτου βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Ὁθωνος),
συνάψας οὕτω τὸν Ἰστρον μετὰ τοῦ Μοί-
νου (*Mein*) ποταμοῦ, καὶ ἀνοίξας ὁδὸν
συγκοινωνίας δι' ὕδατος μεταξὺ τοῦ Εὐ-
ξείνου καὶ τῆς Ἀρκτῶς θαλάσσης· με-
ταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ρότερ-
δάμου, ὅπου αἱ τοῦ Μοίνου ἐκβολαί.

Καὶ τοι πλατὺς τοσοῦτον ὁ Ἰστρος, ρεεὶ
μετὰ πολλῆς ταχύτητος· 590 μέτρα καθ'
ὥραν· κάτω δὲ μάλιστα τῆς πόλεως Λίν-
της (*Lintz*), εἰς τὴν Αὐστρίαν, τόσον
βίαιον ἔχει ρεῖθρον, ὥστε οὐδέποτε ἠδυνή-
θησαν νὰ κτίσωσι γέφυραν, εἰμὴ ἐπὶ λέμ-
δων. Ἀπειρα δὲ νησίδια ἀπαντῶνται ἐν
τῷ ποταμῷ τούτῳ, διαίρουντα αὐτὸν εἰς
πολλοὺς βραχίονας καὶ τέρποντα τὴν ὁ-
ρᾶσιν διὰ τῶν χλοερωτάτων ἁλῶν ἅτινα
φέρουσιν.

Αἱ ὄχθαι τοῦ κάτω Ἰστροῦ εἶνε μονό-
τονοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, διότι σχηματίζου-
σιν αὐτὰς χαμηλότατοι λόφοι καὶ ἔλν
βρίθοντα καλάμων, ὅπου οἱ πελεκάνες
περιφέρονται ἀγρεύοντες ἰχθύας καὶ ἐρ-
πετά, ὡς ἀνενόχλητοι κτηματῖαι λευκο-
φόροι, ἔχοντες τὰς χεῖρας ὀπισθεν ἐσταυ-
ρωμένας. Ἀλλ' ἀναπλέων τις τὸν ποτα-
μὸν ἀπαντᾷ ὠραιότατας τοποθεσίας, μά-
λιστα δ' ἐπὶ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ ὄχθης, ἡ-
τοι τῆς τουρκικῆς. Εἶναι δὲ σήμερον εὐα-
ρεστότατος ὁ διάπλους οὗτος ἀπὸ τοῦ
Ἀξίου (Γαλαζίου) καὶ ἄνω, ἐπὶ τῶν εὐρυ-
χώρων καὶ εὐμαρῶν, πολυτελῶν μάλιστα,
ἀτμοπλοίων τῆς «Ἐταιρίας τοῦ Δουνά-
δεως», ἔνθα πᾶσαν ἀνάπαυσιν εὐρίσκει
καὶ περιποίησιν ὁ ἐπιβάτης. Τόσον, ὥ-
στε παρακινούμενος τοὺς ἔχοντας καιρὸν
καὶ χρήματα νὰ ἐπιχειρήσωσι πρὶν κατα-
λίπωσι τὴν γῆν καὶ τὸν τερπνότατον τοῦ-
τον πλοῦν, ὄντως ἐφαρμογὴν τοῦ «ψυχῇ
μου, φάγε, πῖε, εὐφραίνου!»

Εἰς πᾶσαν παρόχθιον πόλιν ἢ κωμόπο-
λιν, ἀπὸ Ἀξίου μέχρι Βιέννης, κατοικοῦ-
σιν Ἕλληνες ἐμποροὶ ἢ μεσίται, ἀλλ' ἐν
ταύτῳ ἄνδρες φιλόμουσοι καὶ ἐπὶ φιλο-
πατρίᾳ εἰς ἄκρον γενναῖοι, ὡς εἰς πολ-
λὰς περιστάσεις ἔγνω αὐτοὺς τὸ Πανελ-
λήνιον. Εἰς Ἀξίον, Ἰβραίλαν, Βοτοσδά-
νιον, Ὀλτένισσαν, Γιούργεδον (ἀπέναντι
τοῦ Ρουστουκίου), Τοῦρνον (ἀπέναντι τῆς
Νικοπόλεως), Καλαφάτιον (ἀπέναντι τῆς
Βιδίνης), Τουρνόδεβερίνον (ἀπέναντι τῆς
Γαδδόδας), Ἀνω Ὀρσόβαν, καὶ εἰς τὰς
Βαζίας αὐτὰς, ὅπου ἔλαβον τὴν πρὸς Πέ-
στην ὁδὸν διὰ τοῦ διηροδρόμου, παντα-
χοῦ ἤκουσα ἑλληνίδα φιλόφρονα πρὸς με-
φωνήν.

(Ἀκολουθεῖ).

Ι. Ι. Σκυλίτσης †

ΙΔΕΑΙ ΚΑΙ ΕΝΤΥΗΩΣΕΙΣ

Ἡ εὐτυχία! Εἶνε αὐτὸ τὸ εὐμορφο σπι-
τάκι, τὸ σκεπασμένον μὲ ἄνθη καὶ μὲ
φύλλα, τόσον εὐθύμου καὶ τόσον εὐχαρί-
στου ἐξωτερικοῦ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ μείνης
ἀπέναντι καὶ νὰ τὸ κυττάζῃς· ἂν μὴς
μέσα, δὲν τὸ βλέπεις πλέον.

Ὁ Θεὸς ἀμείβει τοὺς ἐναρέτους... Τὸ
μόνον κακὸν εἶνε ὅτι δὲν τοὺς ἀμείβει
κάθε Σάββατον.

Τί ζητοῦν αἱ πραγματικαὶ τάξεις σήμερον
ἐν Εὐρώπῃ; Αἱ ἐργατικαὶ τάξεις
ζητοῦν ἀπλούστατα νὰ μὴ ἐργάζων-
ται.

Ἀλφόνσος Κάρε

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

Πῶς μανθάνει ὁ ἀέρας νὰ πετᾷ;

Δίαν περιεργον παρατήρησιν ἔκαμε πρό-
τινος κυνηγὸς τις εἰς ἐν τῶν ὑψηλοτέρων
σημείων τῶν ὀρεινῶν δασῶν τοῦ ἐν Σκω-
τίᾳ.

Δύο χρυσαιοὶ διέσχιζον τὸν ἀέρα· ὁ εἰς
αὐτῶν ἐκράτει εἰς τοὺς ὀνυχάστους μικρὸν
σφαιροειδὲς ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον ἀφι-
σε νὰ πέσῃ, ἀλλὰ μετὰ τινὰ δευτερόλεπτα
κατήρχετο ὡς ἀστραπή, συνέλαβε τὸ πύ-